

*Kan frit distribueres
Godkendt*

**Institut for Bæredygtighed og
Planlægning**
Rendsburggade 14
9000 Aalborg

Sagsbehandler:
Line Vittrup Muchitsch

Dato: 20-05-2025
Sagsnr.: 2025-412-04164

Referat af del 1 af møde i aftagerpanelerne på Institut for Bæredygtighed og Planlægning den 13. maj 2025

Tid: kl. 16.00 – 17.00

(forplejning og networking kl. 17.00 – 17.30, del 2 – uddannelsesspecifikke møder kl. 17.30 – 19.00)

Sted: Lokale 3.463, Rendsburggade 14, 9000 Aalborg + Lokale 2.1.043, A.C. Meyers Vænge 15, 2450 København SV + online (TEAMS)

Eksterne deltagere:

AALBORG

Lene Larsen, Afdelingsleder og projektchef, NIRAS
René Nygaard Antvorskov, Projektleder, Aarhus Kommune
Jens T. B. Madsen, Landinspektør og partner, LE34 A/S
Jane Moustgaard, Senior Projektchef, Rambøll
Lars Boye Mortensen, Projektleder, Aalborg Energikoncern A/S
Peter Holm, Director of Bioenergy Trading, Centrica Energy
Max Gunnar Ansas Guddat, Teamleder/Rådgivende ingeniør, Planenergi
Anders Bavnghøj Hansen, Chefingeniør, Energinet
Line Paulin Schmidt, Seniorkonsulent, Dansk Fjernvarme
Rasmus Aaen, Markedschef Energi, NIRAS
Alex Tolstrup, Byplanlægger/Projektleder, By- og Landskabsforvaltningen, Byudvikling, Aalborg Kommune

KØBENHAVN

Jens la Cour, Chefrådgiver, Danmarks Naturfredningsforening
Anne Klærke, UX Researcher, Microsoft
Jakob Heydenreich, Medicoingeniør, Center for IT og Medicoteknologi, Region H
Mischa Szpirt, LEO Pharma
Julie Hjort, Dansk Design Center
Vedushan Ratnasingam, Københavns Kommune
Valdemar Ettrup Larsen, FalCom (GN Store Nord)
Peter Lassen Skrubbeltrang, Landinspektør og afdelingsleder, SYSTRA Danmark
Steen Boe, Landinspektør med beskikkelse og partner, LIFA A/S samt censorformand for landinspektøruddannelsens censorkorps
Torben Juulsager, Landinspektør med beskikkelse og partner, Geopartner samt formand i Landinspektørforeningen
Mads Bjørn-Møldrup, Landinspektør og partner, PA Consulting

ONLINE

Mai-Britt Helle Jensen, Leder for By- og Egnsstrategisk Sekretariat, Faaborg-Midtfyn Kommune
Anne Marie Lautrup Nielsen, Civilingeniør, Transport og trafikplanlægning, Rambøll (Aarhus)

Martin Richner, Byplanlægger, Sweco

Dianne Østergaard Nielsen, Digitalisering og organisationsudvikling, Aalborg Kommune

Interne deltagere:

AALBORG

Pernille S. Bertelsen, Lektor, Studieleder, AAU

Poul Alberg Østergaard, Professor, Programkoordinator, Studienævnsperson, AAU

Henrik Riisgaard, Studielektor, Programkoordinator, AAU

Ivar Lyhne, Lektor, Semesterkoordinator, AAU

Martin Lehmann, Lektor, Programkoordinator, AAU

Lars Bodum, Lektor, Semesterkoordinator, AAU

Michael Tophøj Sørensen, Lektor, Programkoordinator, AAU

KØBENHAVN

Maj-Britt Quitzau, Lektor, Studienævnsperson, AAU

Åse Christensen, Adjunkt, AAU

Iva Ridjan Skov, Lektor, Programkoordinator, AAU

Sanne Vammen Larsen, Lektor, Programkoordinator, AAU

Lars Botin, Lektor, Programkoordinator, AAU

Tom Børsen, Lektor, KarriereVIP, AAU

Signe Pedersen, Lektor, Programkoordinator, AAU

Afbud:

Michael Damm, Leder, Miljø, Natur og Landbrug, Randers Kommune (*deltog i del 2*)

Carsten Fjorback, Udviklingschef for klimatilpasning og byudvikling, COWI

Anja Gylling, Senior Manager, Product Sustainability, Velux

Michael Hammer, Landinspektør og teamleder, Hjørring Kommune

Pia Dahl Højgaard, Landinspektør og direktør, Geodatastyrelsen

Jesper Lundstrøm, Landinspektør og afdelingsleder, Odense Kommune (*deltog i del 2*)

Anette Marqvardsen, Landinspektør og afdelingsleder, SEGES Innovation P/S (*deltog i del 2*)

Lise Schrøder, Lektor, Programkoordinator, AAU (online) (*deltog i del 2*)

Maja Busck, Byplanlægger/Specialkonsulent, Center for Byudvikling, Københavns Kommune

Britt Vorgod Pedersen, Sekretariatschef Plan22+, Plan22+ / Dansk Byplanlaboratorium

Kirstine Tommerup, Planlægger, Byrum og Mobilitet, Odense Kommune

Sine Beuse Fauerby, Chefkonsulent, Gate 21 (*deltog i del 2*)

Klaus Bundgaard, Senior Manager, Climate Action on Urban Consumption, C40 Cities (*deltog i del 2*)

Maj Green, By- og Miljødirektør, Gladsaxe Kommune

Hjalte Emil Juliussen, Projektleder, NIRAS

Jakob Kirkeskov, Afdelingsleder, LE34

Eva-Maria Færgemann Nielsen, Lederne

Ida Rye Gribbsvad, TEAMVAERK

Simone Kongsbak, Smith Innovation

Karl Sperling, Lektor og Semesterkoordinator, AAU

Rasmus Nedergård Steffansen, Lektor og Semesterkoordinator, AAU

Jeppe Eriksen, Lektor og Programkoordinator, AAU

Referent: Line Vittrup Muchitsch, AAU

Ad 1. Velkomst v/ Studieleder Pernille Bertelsen

Pernille Bertelsen bød velkommen til dette nye format af aftagerpanelmøderne på PLAN, hvor alle paneler på tværs af uddannelser og campus mødes til en fælles del, hvorefter panelerne går ud i uddannelsesspecifikke møder.

Dernæst introducerede Pernille kort om de forandringer, som Institut for Bæredygtighed og Planlægning står overfor. På den eksterne bane bliver uddannelseslandskabet i Danmark reformeret, hvilket sætter universiteterne under pres. Kandidatreformen er et forsøg på at bringe universiteterne tættere på erhvervslivet.

For Institut for Bæredygtighed og Planlægning betyder det konkret, at vi fra 2028 på ingeniøruddannelserne skal udbyde nogle få erhvervskandidatstudiepladser i supplement til de 120 ECTS kandidatstudiepladser, som vi stadig skal udbyde. Erhvervskandidatuddannelserne er landet på en 1+2-model, hvor de studerende har det første studieår som fuldtidsstuderende på universitetet med mulighed for SU. Dernæst skal det sidste studieår strækkes over 2 år som deltidsstuderende kombineret med en betalt ansættelse i en virksomhed eller organisation.

AAU indsender snart en samlet institutionsplan til ministeriet med reduktioner og forandringer i uddannelsesporteføljen til følge. TECH-fakultetet (4 institutter) indstiller 6 uddannelser til lukning. Oprindeligt var Teknoantropologi i Aalborg også på den liste, men denne beslutning blev omstødt efter høringsperioden.

Optaget på instituttets uddannelser er faldende, og med de yderligere dimensioneringer og reduktioner i antal studiepladser har vi brug for at vide, hvordan PLANs uddannelser matcher de udfordringer og problemer, som skal løses i fremtiden. Derfor inviterede Pernille aftagerne til at bruge den næste del af mødet på at drøfte, hvordan vi sikrer, at PLAN i et turbulent uddannelseslandskab fortsat kan levere relevante kandidater, der kan dække behovene på arbejdsmarkedet.

Ad 2. Introduktion til dagens tema og workshop v/ Maj-Britt Quitzau

Bilag: Dataark om PLANs uddannelser

Maj-Britt Quitzau tog ordet og gav yderligere baggrund til workshoppens tema.

PLANs uddannelser har oplevet et fald i antal studerende – en stor nedgang skete i 2022, og den udvikling er ikke vendt. Desværre ser det ud til, at det fald vil fortsætte de kommende år også. Baggrundene er faldende størrelser på ungdomsårgangene, især i Nordjylland, dimensionering af antal studiepladser, konkurrence med andre uddannelsesinstitutioner og et mindre appeal for de unge til at vælge netop PLANs uddannelser.

Dette er generiske problemstillinger for instituttets uddannelser, og aftagerne blev derfor inviteret til gruppedrøftelse på tværs af fagligheder for at få belyst, hvordan PLAN kan ruste sig til fortsat at kunne levere relevante kandidater til at løfte arbejdsmarkedets behov.

Aftagerne blev fordelt ved borde på tværs af aftagerpanelerne i hhv. Aalborg og København samt med en online gruppe også.

Maj-Britt introducerede herefter arbejdsspørgsmålene til grupperne:

- Hvilke kompetenceområder vil blive efterspurgt fremadrettet? Går vi væk fra bæredygtighed og klima? Hvor stærkt står teknologiforståelse og brugerinddragelse? Er AI og digitalisering også de nye trends i planlægningen?
- Hvordan ser I, at uddannelserne på PLAN taler ind i dette, og har de det rette appeal ift. at kunne tiltrække flere studerende?
- Hvilke styrker ser I hos de kandidater, som vi uddanner?

- Hvad skal vi blive ved med at gøre, og hvad må vi gerne forlade/holde op med?

Ad x. Opsamling på workshop i plenum

AALBORG

Bord 1:

Henrik Riisgaard præsenterede på vegne gruppen de vigtigste pointer fra drøftelserne:

- Teknologi, IT, digitalisering, AI er det nye.
- PLAN leverer det, dimittenderne bør kunne, men appellerer det?
- Den grønne omstilling er stadig en af de store dagsordener Det burde sælge, når man tænker på trepart mv.
- Sprog: For kommuner samt inden for landinspektørbranchen og varmeplanlægning er dansk mere relevant end engelsk. Dertil kommer, at det kræver jobs til både internationale medarbejdere og deres partnere, hvis de skal blive her.
- Hos Energinet fylder SDUerne mere end AAUerne, så der er konkurrence på markedet.
- Økonomi: Det skal dimittenderne også kunne.

Bord 2:

Ivar Lyhne præsenterede på vegne gruppen de vigtigste pointer fra drøftelserne:

- Ulighed i PBL og gruppearbejde: Det er vigtigt og efterspurgt blandt aftagerne. Hvordan gør vi det smart og interessant, når en del unge i højere grad end hidtil er individualister?
- Beslægtede uddannelser: Man kunne undersøge, hvad de gør på konkurrerende uddannelsesinstitutioner og uddannelser.
- Profilen af By-, Energi- og Miljøplanlægningsuddannelsen: Er det en fordel med bredden? Nogle ønsker mere teknologiforståelse, andre ønsker bredden.
- Hvilken rolle spiller byer? Mange unge vil hellere til Aarhus eller København. Hvor mange vil til Aalborg? Hvordan tiltrækker man dem?

Bord 3:

Kristian Olesen præsenterede på vegne gruppen de vigtigste pointer fra drøftelserne:

- Vil vi stadig gerne redde verden? Den grønne omstilling er lidt i stå. Der opleves faldende markeder og opgaver (byggeri og anlæg), nye ESG-regler presser, og Grøn Trepark er ikke slået igennem endnu.
- Vand og miljøteknik: Der er behov for nogen, der er interesserede i myndighedsbehandling, og der er behov for generationsskifte – også i varmeplanlægning.
- De unge vil gerne redde miljøet og verden, men hvordan får vi dem interesserede? AI, GIS, digitalisering (brugen af) – flere tekniske kundskaber kan være vejen frem.

KØBENHAVN

Bord 1:

Søsser Brodersen opsummerede drøftelserne ved den ene gruppe:

- Begreber som "bæredygtighed" og "klima" er ikke længere tilstrækkelige eller tidssvarende alene. Diskussionen minder om tidligere tiders klimadebat, og der er behov for at adressere mere komplekse emner som robust energiproduktion, modstandsdygtighed over for det uforudsete, og arealanvendelse i forhold til biodiversitet og produktionens placering.
- Kunstig intelligens anvendes primært til sproglig støtte, dokumentationssøgning og som dialogpartner. Der er dog skepsis omkring pålideligheden af beregninger. AI giver mulighed for hurtigere undersøgelser og effektivisering, men kræver kritisk brug.
- Der er behov for stærkere planlægningskompetencer, især i forhold til at skabe reelle ændringer og håndtere komplekse problemstillinger som arealkonflikter. Evnen til at agere i usikkerhed og tænke holistisk fremhæves som vigtig.
- Kandidater fra instituttet har styrker inden for projektledelse, bæredygtighed, UX og tekniske områder. Dog mangler der fokus på brugerinddragelse – især hvem der inddrages og hvordan. Projektledelseskompetencer er en styrke, men bliver ofte overset.
- Bæredygtighedsteams i virksomheder er vokset, men der ses nu et lille dyk. Der er øget fokus på, hvor produktion foregår (Europa vs. globalt), og hvordan virksomheder skal forholde sig til globale og lokale bæredygtighedsudfordringer.

Bord 2:

Sanne Vammen Larsen opsummerede drøftelserne ved denne gruppe:

- Bæredygtighed og klima er stadig relevant og buzzwords, men det er ikke helt så meget i fokus, som det har været. Der er en del kunder (sagt af rådgiver), der ikke efterspørger det, og det er svært at beskæftige ansatte udelukkende med bæredygtighed, de skal have andre kompetencer også (f.eks. planlægning, design etc.).
- Kandidater, der kan helhedstænke, arbejde integreret på tværs af siloer, forholde teknologi til samfund etc., er efterspurgt. Det kan kandidater fra PLAN. Det er vigtigt med en kobling mellem at kunne noget konkret og kunne gå på tværs og se tingene i et større perspektiv.
- Det er fremover vigtigt med forståelse for digitalisering (inkl. AI) og brugerinvolvering. Oplevelsen er, at kandidater, der kan noget med AI/kan bruge AI, er foran. Det handler om, hvad det er for et arbejdsmarked, vi uddanner til – de simple desk research opgaver kan AI lave, så det har man ikke brug for (nyuddannede) kandidater til.
- Den problembaserede læring giver en stor styrke; det er sådan, de arbejder hos aftagerne. De studerende er ofte ikke klar over, hvilke kompetencer de egentlig har ift. projektledelse, bl.a. fordi vi bruger andre ord på universitetet.
- Kandidater fra PLAN opleves som omstillingsparate, løsningsorienterede, selvstændige og dynamiske, og de supplerer ofte de mere klassiske ingeniører godt.
- Der sættes spørgsmålstegn ved, om flere virksomheder burde vide, hvad de får med en kandidat fra AAU.
- Cyberlandsholdet er et godt eksempel på noget, der virkelig brander AAU over for potentielle studerende.

Bord 3:

- Der er brug for at behandle i vores uddannelser hvordan AI kan anvendes til opgaveløsning i de forskellige fag. Der var to medlemmer af aftagerpanelet, der arbejder i medico- og landinspektørbranchen.

Inden for begge områder er der (rutine)opgaver der kan løses af AI. Det er op til de færdige kandidater at integrere og kontekstualisere AI-opgaveløsningen i helhedsorienterede tilgange.

- Der er brug for PBL-tilgangen i uddannelserne. Problemstillingerne udvikler sig og nye opstår med indføring af AI.

Online:

Mette Cathrine Brixen tog noter fra diskussionen online:

- Bæredygtighed og klima er kommet for at blive. Fokus ændres måske, men bæredygtighed, klima og energi vil fylde fremadrettet. Mange virksomheder famler stadig indenfor bæredygtighedsdagsordenen. Vi har ikke et landskab, der dækker behovet. Sikkerhed og robusthed er nogle tvists der fortsætter.
- Det at have teknologiforståelse kan ikke gå ad mode. Det er vigtigt at kunne navigere med teknologier. Det er også vigtigt at have organisationsforståelse, for at kunne lave ændringer. Det er kunne forestille sig at ting kan løses på andre måder end i dag.
- Kandidaterne skal kunne noget mere med AI. Det bør være et grundvilkår. Det er afsættet i at kunne arbejde med alle mulige problemstillinger. AI giver nye muligheder, men der er uenighed blandt aftagerne; en mener, at det er et redskab og det ændrer ikke noget radikalt, mens anden mener, at det ændrer alting radikalt. Der er dog enighed om at med AI, bliver endnu vigtigere at være en dygtig ingeniør, så man kan bruge og korrigere redskaberne.
- Styrken for AAU er det tværfaglige. Det at kunne kigge både til siderne og op og ned og at kunne samarbejde med mange fagligheder. Silodannelserne er meget markante på arbejdsmarkedet og der er brug for folk, der kan kigge på tværs.
- Planlægningen af flyttet væk fra den centrale magt. Det man arbejder med, skal man kunne se gør en forskel – det er en appeal.
- Alle vil gerne arbejde med den grønne trepart, for det er der alle pengene kommer til at være i de kommende år.
- Nogle gange bliver planlægning hånet for ikke at være agile nok, når der først er lagt en plan.
- Mange uddannelser er lidt i familie med hinanden og det kan være svært at gennemskue, hvad kan man her frem for en anden uddannelse. Hvad er forskellen? [Aftagerne kender ikke forskel på UEEP-specialiseringerne og betragter det som en uddannelse].
- Uddannelserne må ikke blive for små, for det er vigtigt at der er et studiemiljø.